

بارم	سؤال
۰/۵	۱. در یک نگاه کلی، آثار مکتوب ادبی به چند بخش تقسیم می‌شود؟
۰/۵	۲. کدام گزینه صحیح می‌باشد؟ الف) وزن و آهنگ یک شعر می‌تواند عاطفه آن را به ذهن متبادر کند. ب) پس از عاطفه، خیال مهم‌ترین عامل در ایجاد شعر است. ج) در ایران باستان، نخستین بار انواع ادبی مورد بحث قرار گرفت. د) نتیجه‌گیری پایانی شعر، مفهومی ظاهری و محسوس است.
۰/۵	۳. لحن ابیات زیر را مشخص کنید. (با ذکر دلیل) «چنین لشکری سرفرازان جنگ / همه نیزه و تیغ هندی به چنگ همه یکسر از جای برخاستند / بسان پلنگان بیاراستند»
۰/۷۵	۴. پاسخ مناسب را انتخاب کنید. الف) در شمال و شمال شرقی ایران متداول بوده است. (فارسی باستان، زبان پارتی) ب) آوردن موعظه و نصیحت در شعر پارسی از آغاز قرن معمول شد. (پنجم، چهارم) ج) کتاب «تاریخ‌الرسول والملوک» به زبان است. (فارسی، عربی).
۰/۷۵	۵. در بیت زیر، کاربرد کدام نوع سجع مشهود می‌باشد؟ (ارکان را مشخص کنید) «ما برون را ننگریم و قال را / ما درون را بنگریم و حال را»
۰/۵	۶. هجاهای تشکیل دهنده مصراع زیر را بنویسید. «بانگ نوش باده‌نوشان یاد باد»
۰/۷۵	۷. با ذکر دلیل نشان دهید که دو مصراع زیر با هم برابر و مساوی هستند. الف) بگذار تا بگریم چون ابر در بهاران ب) ای شیخ پاک‌دامن معذور دار ما را
۰/۵	۸. دو مورد از ویژگی‌های زبانی شعر سبک خراسانی را بنویسید.
۰/۵	۹. در بیت زیر، قافیه و ردیف را مشخص کنید. «سلام کن ز من ای باد مر خراسان را / مر اهل فضل و خرد را نه عام نادان را»
۰/۷۵	۱۰. آیا در بیت زیر ردیف به کار رفته است؟ با ذکر دلیل توضیح دهید. «هر کس که نهد پای بر آن خاک سر کو / ذکرش همه این است که گم‌گشته دلم کو»
۲	۱۱. انواع جناس را در ابیات زیر مشخص کنید. الف) زان ابروان زیبا، برچین به ناز چین را / بگذار تا ببینم آن چشم نازنین را ب) به تار مو آگرش ره فتاد به شب تار / چنان دوید که گلگونه اشک بر مژگان ج) دنیا عسل است و هر که او بیش خورد / خون افزایش، تب آورد، نیش خورد د) اگر قدم نهد آن سروناز بر سر من / سر من و قدم سرو نازپرور من
۱	۱۲. به سؤالات زیر پاسخ دهید. ۱) کدام گزینه از ویژگی فکری شعر سبک خراسانی نیست؟ الف) معشوق عمدتاً زمینی است. ب) حاکمیت روح شادی و خوشی. ج) رشد عرفان و تصوّف. د) سادگی فکر و کلام. ۲) سبک سامانی، نام دیگر کدام سبک می‌باشد؟ الف) خراسانی ب) عراقی ج) هندی د) بازگشت ۳) با به کاربردن جملات کوتاه، خود را به شعر نزدیک می‌کند. الف) نثر فنی ب) نثر بینابین ج) نثر موزون د) نثر ساده ۴) کلیله و دمنه و گلستان سعدی، به ترتیب، به نثر می‌باشد. الف) فنی، ساده ب) ساده، مسجع ج) مسجع، فنی د) فنی، مسجع

د) نوع ادبی متن، تعلیمی است، چون در کل در حکم اندرز و نصیحت است.
ه) نثر فنی.

و) دوره رواج این نوع نثر، قرن ششم هجری است، ابوالمعالی نصرالله منشی نخستین بار کتاب «کلیله و دمنه» را در این نوع نثر نگاشت.

پاسخنامه آزمون شانزدهم

۱. به دو بخش تقسیم می‌شود: شعر و نثر
۲. گزینۀ «الف»

ب) پس از عاطفه، وزن مهم‌ترین عامل می‌باشد.

ج) نخستین تقسیم‌بندی در یونان باستان انجام شده است.

د) نتیجه‌گیری پایانی شعر، مفهومی معنوی دارد.

۳. لحن حماسی؛ استفاده از وزن و آهنگ کوتاه و کوبنده و استفاده از آلات رزم.

۴. الف) زبان پارسی ب) قرن چهارم ج) زبان فارسی

۵. سجع متوازی به کار رفته است. (درون، برون) (حال، قال) (بنگریم، ننگریم)

۶. با/گ/ نو/ ش- / با/ د/ نو/ شا/ یا/ د/ باد

۱.
۲.
۳.
۴.
۵.
۶.
۷.

بَگ	ذَا	رِ	تَا	بِ	گَر	یَم	چَن	أَب	ر	دَر	بَ	هَا	رَان
ای	شِی	خ	پَا	کِ	دَا	مَن	مَع	ذَو	ر	دَا	ر	مَا	رَا
-	-	U	-	U	-	-	-	-	U	-	U	-	-

چون تعداد هجاهای هر دو مصراع برابر است و هجاهای کوتاه و بلند در مقابل هم قرار گرفته‌اند.

۸. سادگی زبان شعر- استفاده از دو نشانه برای یک متمم

۹. کلمات قافیه: نادان، خراسان ردیف: را

۱۰. خیر؛ ردیف کلماتی است که پس از قافیه عیناً (از نظر لفظ و معنی) تکرار شود؛ اما در این بیت «کو» در مصراع اول به معنای کوچک، «کو» در مصراع دوم به معنای کجا می‌باشد و جناس تام دارد.

۱۱. الف) چین در مصراع اول به معنای «چیدن» و در مصراع دوم به معنای «پیچ و شکن» = جناس تام

ب) تار در مصراع اول به معنای «دانه مو» و در مصراع دوم به معنای «تاریک» = جناس تام

ج) بیش، نبیش: جناس ناقص اختلافی در حرف اول. د) سرو، سر: جناس ناقص افزایشی در حرف آخر.

۱۲. ۱) «ج» ۲) «الف» ۳) «ج» ۴) «د»

۱۳. آخرین حرف اصلی در قافیه را حرف روی می‌گویند. آب، گلاب: «ب» روی است.

۱۴. به کاربردن کلمات هم‌ریشه (صوفی، صافی، صفا)، صنعت اشتقاق را پدید آورده است.

۱۵. الف) کلمات قافیه (جهان، می‌توان) حرف روی (حرف «ن») ردیف (گرفت).

ب) در بیت سوم؛ شاعر می‌گوید: غمی که در سینه دارد، به اندازه‌ای جانسوز است که خورشید شعله‌ای از آن است.

ج) تشخیص (جهان گرفتن حسن) / تکرار واژه (جهان، اتفاق).

د)

إِف	شَا	یِ	رَا	زِ	خَل	وَ	تِ	یَا	خَا	سِت	کَر	دِ	شَمَع
شُک	رِ-	خُ	دَا	کِ	سِر	رِ	دِ	لِش	دَر	زَ	بَا	گِ	رِفَت
-	-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-

ه) تأکید همدلی و یکدل بودن دارد.